

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра суспільних наук

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для студентів заочної форми навчання
циклу загальної (обов'язкової) підготовки за першим
(бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальності 263 «Цивільна безпека»
освітньо-професійної програми «Охорона праці»

Черкаси 2022

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри суспільних наук Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
(протокол №2 від 29.08.2022 р.)

Косяк С. М.

Історія та культура України: методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання спеціальності 263 «Цивільна безпека (Охорона праці)». Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. 16 с.

У методичних вказівках викладені навчально-методичні матеріали для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Історія та культура України» студентами заочної форми навчання, спеціальності 263 «Цивільна безпека (Охорона праці)»

Вступ.....	4
I. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.....	5-6
II. Вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанта.....	7-9
III. Завдання для виконання контрольної роботи.....	10-12
Список рекомендованої літератури.....	13-15
Додатки.....	16

ВСТУП

Однією з форм самостійної роботи слухачів заочної форми навчання із вивчення курсу «Історія та культура України» є виконання контрольної роботи. Тематика контрольних робіт охоплює історію та культуру українського народу з найдавніших часів до сьогодення і спрямована на більш глибоке засвоєння навчального матеріалу.

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Історія та культура України» для студентів спеціальності 263 «Цивільний захист (Охорона праці)» заочної форми навчання складаються з трьох розділів, списку рекомендованої літератури та додатків.

У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання студентом контрольної роботи. Подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи студента; визначено перелік теоретичних питань, вимоги до вибору варіанта й оформлення контрольної роботи.

Завдання для контрольної роботи охоплюють весь теоретичний матеріал, передбачений навчальною програмою, відображають структуру дисципліни, і сформульовані таким чином, що дають змогу повною мірою перевірити, рівень засвоєння студентами теоретичного матеріалу.

Кожен варіант контрольної роботи складається з двох питань. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і передбачають демонстрацію студентами не лише репродуктивного, а й творчого мислення.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Метою вивчення курсу «Історія та культура України» формування історичної свідомості у курсантів, студентів, слухачів як вищої духовної цінності нації, шляхом поєднання знань, поглядів, уявлень про суспільний розвиток для розуміння суті історичних процесів, їх об'єктивного характеру, нерозривного взаємозв'язку та взаємозалежності між минулим і сучасністю, традиціями, досягненнями культури і досвідом різних поколінь; виховання патріотизму, відповідальності за долю своєї Батьківщини, спонукання до активної громадянської позиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» студенти та слухачі мають:

знати:

- базові історичні та культурологічні поняття;
- історичні події та основні етапи розвитку української самобутньої культури;
- особливості формування української нації та її місце у загальноєвропейських процесах;
- суспільно-економічні, політичні, культурні особливості історичного розвитку українського народу;
- основні етапи становлення державності, особливості боротьби за національно-державне відродження;
- базові принципи побудови суверенної демократичної держави;
- діяльність видатних вітчизняних історичних осіб, учасників визвольного руху, діячів науки та культури.

вміти:

- користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної науки, історичними джерелами та довідковими матеріалами з історії та культури України;
- аналізувати історичні процеси, події, факти, робити узагальнення та висновки;
- прослідковувати причинно-наслідкові зв'язки в історичних подіях;
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусіях на суспільно-історичні та культурологічні теми;
- формувати сучасну історико-політичну культуру, власну громадянську позицію;
- застосовувати набуті знання з історії та культури України для вирішення професійних завдань.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- здатність ефективно і творчо застосовувати набуті знання та вміння в міжособистісних відносинах та професійній діяльності;
- здатність використовувати набуті знання під час виховної роботи з підлеглими та при організації гуманітарної підготовки.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи слухача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Історія та культура України». Її оформляють на аркушах формату А4 (210 × 297мм), виконують машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм. (кегель 14). Текст необхідно друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20 мм, лівий – 30, правий – 15 мм.

На титульному аркуші слід вказати назву навчального закладу, дисципліни, що вивчається, кафедри, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові слухача.

Підготовку до написання контрольної роботи слід розпочинати з вивчення рекомендованої літератури, ознайомитись з методичними вказівками, переліком питань, передивитися конспект лекцій.

Під час виконання роботи необхідно спочатку записати питання, а потім дати на нього ґрунтовну та вичерпну відповідь, дотримуючись логічно-послідовних зв'язків, обґрунтувати висновки. Контрольна робота виконується самостійно. Неприпустиме механічне переписування текстів підручника або іншої літератури. Це призводить до зниження оцінки, або викладач взагалі може не зарахувати контрольну роботу. В кінці роботи наводиться список використаної літератури.

Контрольна робота виконується державною мовою з дотриманням усіх вимог щодо оформлення.

У тексті контрольної роботи обов'язкові посилання на використані джерела, перелік яких наводиться в списку літератури. Джерела в списку літератури подаються в алфавітному порядку прізвищ авторів, а у випадку відсутності автора за назвою книжки, збірника тощо. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, назву книжки, місце видання, видавництво та рік видання, загальну кількість сторінок.

Наприклад: Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб., 3-тє вид. Київ: Академвидав, 2008. 688 с.

При посиланні в тексті на джерело потрібно приводити його порядковий номер, згідно списку літератури, та вказувати сторінки з яких запозичуються відомості, подавати у квадратних дужках [3, с.7-8]. При написанні контрольної

роботи необхідно використати не менше 7 джерел (монографій, підручників для вузів, статей тощо). У кінці роботи ставиться дата і власний підпис слухача.

Обсяг роботи не повинен бути меншим ніж 15 друкованих аркушів формату А4 (210 × 297мм).

Виконана робота направляється у відділення заочного навчання на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням повноти, глибини та правильності виконання завдання, вміння логічно викладати навчальний матеріал, самостійно мислити, аналізувати явища та процеси, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, проводити порівняння, формулювати висновки й узагальнення.

Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «незарахована». У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- завдання виконано з порушенням вимог до нього;
- не виконано, або не вірно виконано одне із завдань;
- відсутній список використаної літератури.

Отримавши незараховану контрольну роботу, слухач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На титульному аркуші допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її у відділення заочного навчання.

Якщо при виконанні контрольної роботи у слухача виникнуть труднощі, він може звернутися за консультацією до викладача інституту.

Слухачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

ВИБІР ВАРІАНТУ

Завдання для виконання контрольної роботи складаються з певної кількості варіантів, що визначаються згідно таблиці (Таблиця №1). Дві останні цифри номеру залікової книжки слухача заочної форми навчання визначають варіант завдання. Наприклад, номер залікової книжки 2316.Варіант 16. За таблицею визначаємо номери питань вказаного варіанту – 62; 31.

Таблиця вибору завдань

		Передостання цифра номеру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Остання цифра залікової книжки	0	1,29	2,30	3,31	4,32	5,33	6,34	7,35	8,36	9,37	10,38
	1	11,39	12,40	13,41	14,42	15,43	16,44	17,45	18,46	19,47	20,48
	2	21,49	22,50	23,51	24,52	25,53	26,54	27,55	28,56	29,57	30,58
	3	31,59	32,60	33,61	34,62	35,63	36,64	37,65	38,66	39,67	40,68
	4	41,69	42,70	43,71	44,72	45,1	46,2	47,3	48,4	49,5	50,6
	5	51,7	52,8	53,9	54,10	55,11	56,12	57,13	58,14	59,15	60,16
	6	61,17	62,18	63,19	64,20	65,21	66,22	67,23	68,24	69,25	70,26
	7	71,27	72,29	1,29	2,30	3,31	4,32	5,33	6,34	7,35	8,36
	8	9,37	10,38	11,39	12,40	13,41	14,42	15,43	16,44	17,45	18,46
	8	19,47	20,48	21,49	22,50	23,51	24,52	25,53	25,54	27,55	28,56

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

1. Періодизація найдавнішої історії. Характеристика періодів.
2. Розкрити роль і значення трипільської культури у формуванні слов'янської культури.
3. Походження та розселення слов'ян на території сучасної України. Їх господарство та побут.
4. Проаналізувати процес утворення держави Київська Русь. Політику перших князів.
5. Офіційне запровадження християнства у Київській державі. Його значення.
6. Довести, що за князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого Київська Русь досягла апогею у своєму розвитку.
7. Причини та наслідки політичної роздробленості Київської держави.
8. Довести, що Галицько-Волинська держава стала правонаступницею традицій Київської Русі. Князювання Данила Галицького.
9. Порівняти становище українських земель у складі Литви та Польщі (XIV-XVI ст.)
10. Люблінська унія та її наслідки для українського народу.
11. Проаналізувати причини виникнення українського козацтва та розкрити його вплив на долю українського народу.
12. Довести, що Запорозька Січ за своїм суспільно-політичним устроєм – козацька республіка.
13. Дати характеристику заняттям, побуту та звичаям українських козаків.
14. Проаналізувати причини, наслідки та значення козацько-селянських повстань 20-30-х років XVII ст.
15. Проаналізувати причини, характер, рушійні сили визвольної війни українського народу середини XVII ст. проти польської шляхти.
16. Початок визвольної війни 1648-1657 рр. Значення перших битв.
17. Формування української національної держави Б.Хмельницького. Проаналізувати її адміністративно-політичний устрій.
18. Дослідити причини укладання та наслідки Переяславської угоди 1654 р. Березневі статті.
19. Розкрити історичне значення національно-визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького.
20. Дати загальну характеристику епохи «Великої Руїни» на українських землях.
21. Проаналізувати становище українських земель кінця XVII – початку XVIII ст. Гетьманування І. Мазепи.
22. Конституція П. Орлика, її характеристика та значення.
23. Проаналізувати причини та наслідки остаточного скасування гетьманства в Україні та зруйнування Запорозької січі у другій половині XVIII ст.
24. Особливості розвитку української культури XVII – XVIII ст., духовне життя, освітні традиції, книгодрукування, мистецтво.

25. Дати характеристику становища українських земель кінця XVIII – початку XIX ст.
26. Кирило-Мефодіївське братство та його вплив на розвиток українського національного руху.
27. Причини та наслідки скасування кріпосного права у Наддніпрянській Україні.
28. Російські імперські реформи 60-70-х років XIX ст. Розкрити їх вплив на долю українських земель.
29. Проаналізувати особливості економічного та суспільно-політичного розвитку України в другій половині XIX ст.
30. Національна політика російського царизму щодо України у другій половині XIX ст.
31. Українське культурне відродження XIX ст.
32. Проаналізувати нові явища у соціально-економічному розвитку України на початку XX ст.
33. Україна в роки Першої світової війни. Проаналізувати плани воюючих сторін щодо українських земель.
34. Довести, що розвиток української культури початку XX ст. був пов'язаний із суспільними рухами та політичною боротьбою в країні.
35. Початок української революції. Причини утворення Центральної Ради.
36. Причини проголошення та значення III Універсалу Центральної Ради.
37. Проаналізувати причини проголошення IV Універсалу Центральної Ради, його значення.
38. Проаналізувати досягнення та причини невдач Центральної Ради. Її значення.
39. Українська держава за гетьмана П. Скоропадського. Загальна характеристика.
40. Національно-культурна політика Центральної Ради та уряду П. Скоропадського.
41. Відродження Української народної Республіки – Директорія.
42. Розкрити суть більшовицької політики «воєнного комунізму» та її наслідки для України.
43. Розкрити суть та проаналізувати причини впровадження «нової економічної політики» в Україні.
44. Голод 1921-1922 років в Україні. Причини і наслідки.
45. Проаналізувати стан культури в Україні в 20-ті роки XX ст.
46. Сталінська індустріалізація в Україні. Причини і наслідки.
47. Запровадження колгоспного ладу в Україні. Проаналізувати завдання, методи, результати.
48. Голодомор 1932-1933 рр. Проаналізувати причини і наслідки.
49. Стан культури в Україні в 30-ті роки XX ст.
50. Початок Другої світової війни. Возз'єднання українських земель, його історичне значення.
51. Рух Опору в Україні в роки Другої світової війни. Проаналізувати його особливості.
52. Проаналізувати наслідки Другої світової війни для України.

53. Проаналізувати суспільно-політичне життя в Україні після Другої світової війни. Вказати на причини поновлення масових репресій.
54. Проаналізувати особливості відбудови народного господарства України після Другої світової війни
55. Проаналізувати стан економіки України в другій половині 50-х – початку 60-х років ХХст.
56. Розкрити вплив «відлиги» на культурне життя України.
57. Стан економіки України в другій половині 60-х – початку 80-х років ХХ ст.
58. Дати оцінку ситуації у соціальній сфері в Україні у 60-ті – першій половині 80-х років ХХ ст.
59. Розвиток науки, культури, освіти в період 60-х – поч. 80-х років ХХ ст.).
60. Розкрити причини зародження дисидентського руху в Україні та визначити основні риси дисидентства.
61. Проаналізувати особливості опозиційного руху в 70-ті роки ХХ ст.
62. Вказати причини зростання політичної активності суспільства в кінці 80-х років ХХ ст. та початок формування багатопартійності в Україні.
63. Аварія на Чорнобильській атомній станції, її наслідки.
64. Дати оцінку та розкрити суть «Декларації про державний суверенітет України» (липень 1990 р.).
65. Проголошення незалежності України. Доведіть історичну обумовленість та закономірність.
66. Проаналізувати особливості державотворчих процесів в Україні в перші роки незалежності.
67. Визначити економічні завдання України в перші роки незалежності та шляхи їх вирішення.
68. Становлення фінансово-грошової системи незалежної України.
69. Прийняття Конституції незалежної України. Значення.
70. Становище у соціальній сфері в роки незалежності.
71. Дати характеристику основним напрямкам зовнішньої політики України в роки незалежності.
72. Розвиток культури України в роки незалежності. Внесок українців у світову культуру.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Борисенко В.Й. Курс української історії. Київ, 1998.
2. Бойко О. Історія України. Київ, 1997.
3. Історія світової та української культури: підруч. для вищ. закл. освіти. Київ: Літера, 2002. 463 с.
4. Історія України. Керівник авт. кол. Ю. Зайцев. Вид. 2-ге. Львів, 1998.
5. Історія України: нове бачення. Т. 1-2. Київ, 1991.
6. Історія української культури у 5 т. Київ: Наукова думка, 2003.
7. Історія української культури: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 343 с.
8. Історія української культури: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012.
9. Історія української культури: Побут, письменство, мистецтво, театр, музика. Київ: Либідь, 1994. 651 с.
10. Історія української та зарубіжної культури: ред.-укл. С.М. Клапчук, В.Ф. Остафійчук. Київ, 2007.
11. Культурологія. Навчальний посібник :за ред. Т.Б. Гриценко. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 392 с.
12. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2010. – 271 с.
13. Яковенко Наталя. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. Київ, 2002.
14. Яковенко Наталя. Нарис історії середньвічної та ранньомодерної України. Київ, 2006.

Допоміжна література

1. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р. Міфи і реальність.- Київ, 1994.
2. Аркас М. Історія України-Руси. Київ, 1990.
3. Баран В.Д., Козак Д.М., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. Київ, 1991.
4. Боплан Гійом Левассер. Опис України. Львів, 1990.
5. Велика історія України: у 2-х т. Київ, 1993.
6. Винниченко В. Відродження нації: у 3-х.т. Київ, 1990.
7. Горелов М. Передвісники незалежної України. Київ, 1996.
8. Дорошенко Д. Нариси історії України. Львів, 1991.
9. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів, 1993.

10. Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. Київ, 2006.
11. Забужко О.С. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. Київ, 2007.
12. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури XVI – XVIII рр. Київ, 1966.
13. Історія України в особах. Литовсько-польська доба. Київ, 1997.
14. Історія українського війська. Київ, 1993.
15. Крип'якевич І. П. Історія України. Львів, 1990.
16. Культура та побут населення України: навч. посіб. Під ред. В.І. Наулко. Київ: Либідь, 1993. 288 с.
17. Кульчицький С. Ціна «великого перелому». Київ, 1991.
18. Павленко С.О. Іван Мазепа як будівничий української культури. Київ, 2005.
19. Руденко Ю.Д. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність: навч. посібник. Київ: МАУП, 2007. 384 с.
20. Семчишин М. Тисяча років української культури: історичний огляд культурного процесу. Київ: Фенікс, 1993. 550 с.
21. Смолій В., Степанков В. Богдан Хмельницький. Київ, 1994.
22. Софронова Л. Старовинний український театр. Львів: Львівський нац. ун-т, 2004. 331 с.
23. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст. Київ: Наукова думка, 2000. 236 с.
24. Українське мистецтво у полікультурному просторі: навч. посібник. за ред. О.П. Рудницької. Київ.: ЕксОб, 2000. 207 с.
25. Цвілюк С.А. Українізація України: Тернистий шлях національно-культурного відродження за доби сталінізму. Одеса: Маяк, 2004.
26. Цвілюк С.А. Трагедія нескореної нації: Політичний і національний терор України в період сталінського тоталітаризму. Видання друге, доповнене. Одеса: Астропринт, 2008.
27. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків. У 3-х т. Львів, 1990.

Інформаційні ресурси

1. <http://litopys.org.ua/>
2. <http://www.nbuv.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
3. http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip
4. <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>
5. Кравченко А.И., Культурология. – М., 2003. Електрон. ресурс: <http://yanko.lib.ru/books/cultur/kravchenko-culturology-a.htm>

6. Ігор Шевченко. Україна між Сходом і Заходом. Історія української культури. 9. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / Під редакцією Андрія Ясіновського. Львів., 2001. Електроний ресурс: <http://litopys.org.ua/>
7. В.Вернадський і національне питання (у світлі щоденника 1917-1921 р.)
Ел. ресурс: <http://izbornyk.org.ua/rizne/gyrych.htm>
8. Хижняк З.І., Маньківський. Історія Києво-Могилянської академії. Київ, 2003. Ел. ресурс: <http://mnib.malorus.org/kniga/465/>

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з історії та культури України
(назва дисципліни)

Студента (ки) 1-го курсу
Спеціальності 263 «Цивільна безпека»
(«Охорона праці»)
Петренка І.К.
Шифр 79